
GOUDBRASEM, SPARUS AURATA LINNAEUS, 1758 OP DE BELGISCHE KUST GEVANGEN.

E. ENEMAN

Op 3-VII-1990 werd in 't Westdiep (op 2 zeemijl van Nieuwpoort) door de bemanning van de kusttreiler '0.62 deze nog levende vis bovengehaald. Vermits het voor hen een onbekende soort betrof werd het exemplaar overgebracht naar het Noordzeeaquarium van Oostende. Jammer genoeg overleefde de vis de overtocht niet. Toen ik het dier in handen kreeg vermoedde ik al dat het een Goudbrasem was, om zeker te zijn werd toch de nodige literatuur geraadpleegd.

De hiernavolgende kenmerken konden worden vastgesteld. Kleur van de rugzijde grijsachtig, de flanken en buikzijde zilverachtig, tussen de ogen loopt een goudkleurige band (alhoewel de vis dood was kon men deze nog duidelijk zien). Op de kieuwdeksels zijn een helderrode vlek en dito zoom aanwezig. Aan het bovenste uiteinde van de kieuwdeksels bevindt zich een zwarte vlek. De rugvin bestaat uit 11 stevige en 13 zachte stralen, de anaalvin uit 3 stevige en 11 of 12 zachte stralen. De borstvin heeft 16 zachte stralen en de buikvin 1 stevige en 5 zachte stralen. In de muil staat één rij kegelvormige tanden, de afgeronde maaltanden staan in meer dan twee rijen. Hiermee kan de vis gemakkelijk kreeftachtigen en vooral schelpen verbrijzelen. De maximale lengte bedraagt 70 cm (meestal niet groter dan 35 cm). Het binnengebrachte exemplaar was 34,5 cm lang, vertoonde alle opgegeven kenmerken, mits van de rugvin, daar kon ik slechts 10 stevige stralen tellen in plaats van 11.

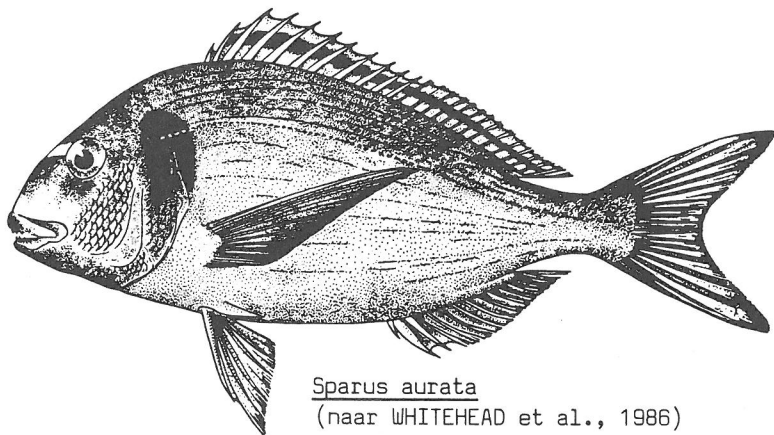
De Goudbrasem leeft vooral in de Middellandse Zee en het Oostelijke gedeelte van de Atlantische Oceaan van de Golf van Biscaje tot Ghana. Jonge vissen gedijen zelden dieper dan 30 m, volwassen exemplaren komen voor tot op 150 m diepte. In de lente worden ze dikwijls aangetroffen in brakwater. In de zomer vertoeven de dieren in belangrijke mate in de kustwateren, tijdens de winterperiode verkiezen ze dieper water (vgl. WHITEHEAD et al., 1986).

In de Noordzee is de Goudbrasem zeer zeldzaam, langs de Belgische kust werd hij nog niet eerder opgemerkt. POLL (1947) verwijst naar een oude afbeelding (GRONOVIVS, 1754) van een in de 18de eeuw vóór de kust van Scheveningen gevangen exemplaar (zie ook REDEKE, 1941). Volgens DE GROOT et al. (1988) zouden de twee recente Nederlandse waarnemingen uit het Schelde-estuarium (1987) vermoedelijk ontsnapte dieren zijn vanuit de kweekvijvers van de kerncentrale nabij Doel in België. Omtrent de herkomst van het op onze kust gevangen exemplaar kan ik me aansluiten bij de opvatting van POLL (1947), die meent dat exemplaren vanuit het zuiden in onze kustzone terecht kunnen komen. Hierbij kan tevens opgemerkt worden dat in dezelfde periode meer jonge Koningsvisjes of Koningen van de Poon *Mullus surmuletus* op de kust werden waargenomen dan in andere jaren, ook een zuidelijke soort.

De Goudbrasem is een zeer gekende commerciële vissoort en destijds zeer gegeerd bij de Grieken en de Romeinen. Daarom werden ze toen reeds in kweekvijvers gehouden. Voor de schelpenkwekers echter is de Goudbrasem een pest (GOUSSET & TIXERANT, 197?).

Summary.

On 3-VII-1990 the fish *Sparus aurata* LINNAEUS, 1758 was caught for the first time in Belgian coastal waters (locality: Westdiep, 2 nautical miles from Nieuwpoort). Most probably this southern species reached the Belgian coast via The Channel. Remarkably was the fact that in the same period many specimens of the Red mullet *Mullus surmuletus* were also seen.

Sparus aurata
(naar WHITEHEAD et al., 1986)

Literatuur.

- BAUCHOT, M.L. & A. PRAS, 1980. Guide des poissons marins d'Europe.- Delachaux & Niestlé, Lausanne-Paris. 427 p.
- DE GROOT, B., R. DIJKEMA & F. REDANT, 1988. Vis, Schelp- en Schaaldieren.- Het Spectrum, Utrecht. 180 p.
- GOUSSET, J. & G. TIXERANT, 197?. Les produits de la pêche.- Informations techniques des services vétérinaires, Issy-Lis-Moulineaux.
- GRONOVIVS, L.T., 1754. Museum Ichthyologicum...-Museo Laur. Theod. Gronovii. Lugduni, Batavorum. Vol. I, 70 p., 25 pl.
- POLL, M., 1947. Poissons marins.- Patr. Inst. r. Sci. nat. Belg., sér. Faune de Belgique, 452 p., 3 kaarten.
- REDEKE, H.C., 1941. De visschen van Nederland.- Sijthof, Leiden. 331 p.
- WHITEHEAD, P.J.P., M.L. BAUCHOT, J.C. HUREAU, J. NIELSEN & E. TORTONESE, 1986. Fishes of the North-eastern Atlantic and the Mediterranean. Vol. II.- Unesco, Paris. p. 517-1007.

St. Jansstraat, 58
8400 Oostende